

Trollhättans Stad

Riktlinjer för alkoholservering

ASN § 55, 2018-02-26

Innehåll

Inledning.....	3
Syfte och målsättning med kommunala riktlinjer	3
Riktlinjer vid ansökan och handläggning	3
Handläggningstider	4
Kunskapsprov	4
Kommunens informationsskyldighet	5
Remissyttranden	5
Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl	6
Kommunens tillsynsverksamhet	7
Ansöknings- och tillsynsavgifter	8
Riktlinjer vid servering.....	8
Serveringstider	8
Ordning och nykterhet	9
Uteserveringar.....	9
Matutbud och köksutrustning.....	10
Gemensamt serveringsutrymme.....	10
Villkor vid meddelande av serveringstillstånd.....	11
Tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten och slutna sällskap.....	11
Kontakt	12

Inledning

Några av Trollhättans kommuns viktigaste övergripande mål vad gäller folkhälsa är att ungdomar under 18 år skall vara drogfria och att alkoholkonsumtionen bland vuxna ska minska. En viktig faktor för att nå upp till dessa mål är att alkoholservingen på restaurangerna i kommunen sker på ett ansvarsfullt sätt som tar hänsyn till människors hälsa och trygghet.

Alkohollagen är en skyddslagstiftning som innefattar bestämmelser om när, var och hur alkoholserving får ske. Alkohollagen har sin utgångspunkt i ett folkhälsoperspektiv som är överordnat företagsekonomiskt och näringspolitiskt hänsynstagande.

Syfte och målsättning med kommunala riktlinjer

Syftet med kommunala riktlinjer är att skapa en grund för förutsebarhet och likabehandling vid ansökan av serveringstillstånd inom kommunen.

Målsättningen med kommunens riktlinjer är att skapa en trygg krogmiljö i Trollhättan där alkoholservingen sker ansvarsfullt och skapar förutsättningar för en återhållsam alkoholkonsumtion.

Riktlinjer vid ansökan och handläggning

En ansökan om serveringstillstånd bedöms utifrån alkohollagens krav. Av 8 kap 12 § alkohollagen framgår att servering endast får meddelas den som visar att han med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden är lämplig att utöva verksamheten. Enligt 8 kap 15 § alkohollagen ska serveringsstället ha ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahålla lagad eller på annat sätt tillredd mat. Serveringsstället ska även vara lämpligt för sitt ändamål ur brandsäkerhetssynpunkt. Av 8 kap 17 § alkohollagen framgår att serveringstillstånd får vägras, även om de grundläggande kraven är uppfyllda, om serveringen kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa.

Det finns alltså ingen generell "rätt" att få serveringstillstånd. Kommunen ska bedöma om serveringen kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet

eller särskild risk för människors hälsa. Alkoholservering ska ingå i ett seriöst sammanhang och det är angeläget att de sociala aspekterna lyfts fram när ansökningarna om serveringstillstånd ska avgöras.

Tillståndshavaren ansvarar för att ingen diskriminering sker på eller i omedelbar anslutning till serveringsstället. Diskriminering av personer på grund av kön, nationellt- eller etniskt ursprung, könsöverskridande identitet eller uttryck eller funktionsnedsättning kan leda till att serveringstillståndet återkallas efter en fällande dom i ett diskrimineringsärende.

Handläggningstider

Enligt 5 § alkoholförordningen ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Kommunen ska informera sökanden om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

En förutsättning för att beslut ska kunna fattas i en ansökan om serveringstillstånd är att samtliga de handlingar och uppgifter som efterfrågas i samband med ansökan har kommit kommunen tillhanda. Det är därför viktigt att kommunen har tydliga anvisningar som anger vilka handlingar som krävs samt att sökanden tar del av dessa anvisningar.

Handläggningstiderna för de vanligaste typerna av ansökan som anges här nedan är ungefärliga och förutsätter att ansökan är komplett och att sökanden genomfört ett godkänt kunskapsprov:

- Stadigvarande tillstånd till allmänheten – tre månader, beslut fattas av Arbetsmarknads- och socialnämnden.
- Tillfälligt tillstånd till allmänheten – fyra till sex veckor, beslut fattas av Arbetsmarknads- och socialnämndens sociala utskott och områdeschef.
- Tillfälligt tillstånd till slutna sällskap – 14 dagar, beslut fattas av alkoholhandläggare.

Kunskapsprov

Kunskapsprov för serveringstillstånd, med undantag för pausservering, omfattar fyra delmoment. Prov som avser ansökan om tillstånd för stadigvarande servering till allmänheten och för stadigvarande cateringverksamhet för slutna sällskap ska bestå av 60 frågor. Prov som avser ansökan om tillstånd för tillfällig servering till

allmänheten och för stadigvarande servering till slutna sällskap ska bestå av 44 frågor. Prov som avser ansökan om tillstånd för tillfällig servering till slutna sällskap ska bestå av 28 frågor. Kunskapsprov för pausservering och för provsmakning av alkoholdrycker omfattar tre delmoment. Provet består av 28 frågor.

Kommunen ska vid sin prövning av en sökandes kunskaper i alkohollagstiftningen använda prov framtagna av Folkhälsomyndigheten. Undantag från kravet att göra kunskapsprov finns reglerat i Folkhälsomyndighetens föreskrifter för kunskapsprovet.

Ett kunskapsprov får göras muntligen om sökanden inte behärskar något av de språk som proven tillhandahålls på, kan styrka påtagliga läs- eller skrivsvårigheter eller om det i övrigt finns särskilda skäl. Proven finns tillgängliga på fyra språk, svenska, engelska, franska och arabiska.

Tolk som anlitas ska vara auktoriserad.

En sökande som inte blir godkänd vid första provtillfället ges möjlighet till max två omprov.

Kommunens informationsskyldighet

Enligt 8 kapitlet 9 § alkohollagen har kommunen en skyldighet att informera om vad som gäller enligt denna lag och anslutande författningar.

Information om alkohollagen finns tillgänglig på Trollhättans Stads hemsida, www.trollhattan.se, samt genom personlig kontakt med alkoholhandläggare. Kommunen har genom sitt tillsynsarbete en kontinuerlig kontakt med krögarna, tillsynen fungerar på detta vis förebyggande. Målsättningen är att kommunen ska besöka samtliga tillståndshavare årligen.

Kommunen anordnar regelbundna utbildningar i Ansvarsfull alkoholservering. Utbildningen riktar sig till krögare, serveringspersonal och ordningsvakter.

Remissyttranden

Enligt 8 kapitlet 11 § alkohollagen ska kommunen hämta in Polisens yttrande vid en prövning av ett stadigvarande serveringstillstånd, såväl till allmänheten som till ett slutet sällskap. Kommunen ska också hämta in Polisens yttrande vid en prövning av tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten, om det inte rör sig om ett litet arrangemang. Enligt 8 kapitlet 16 § ska också de lokaler som används för stadigvarande servering vara brandsäkra. Brandsäkerheten kan också vara något som kommunen behöver beakta när den prövar en ansökan om tillfälligt serveringstillstånd.

Vid ansökan om nya stadigvarande serveringstillstånd inhämtar kommunen alltid yttrande från Miljöförvaltningen, Polisen, Räddningstjänsten och Skatteverket. Vid ansökan om tillfälliga tillstånd till allmänheten inhämtas alltid yttrande från Miljöförvaltningen, Polisen och Räddningstjänsten. I det fall sökanden inte har något stadigvarande tillstånd i kommunen inhämtas yttrande även från Skatteverket.

Miljöförvaltningen yttrar sig om den sökta verksamheten är en registrerad livsmedelsverksamhet samt om det finns risk för olägenheter (livsmedelshygien, ljudnivåer och närboendestörningar) vad gäller verksamhet och serveringstid.

Polismyndigheten yttrar sig i fråga om sökandens vandel, den sökta serveringstiden, risken eventuella ordningsstörningar samt ifall det föreligger krav på att serveringsstället måste ha förordnade ordningsvakter eller tillstånd till offentlig tillställning. Utöver de stadigvarande tillstånden så inhämtas alltid Polisens yttrande vid ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten, samt i vissa fall vid tillfälliga tillstånd till slutna sällskap.

Räddningstjänsten yttrar sig över de aktuella lokalernas lämplighet ur brandsäkerhetssynpunkt. Förutom vid stadigvarande tillstånd så begärs alltid räddningstjänstens yttrande vid samtliga tillfälliga arrangemang som riktar sig till allmänheten samt även vid tillfälliga tillstånd till slutna sällskap av större omfattning.

Skatteverket yttrar sig om sökandebolaget samt personer med betydande inflytande i verksamheten. Yttrandet avser bland annat restföringar, betalningsuppsmaningar, redovisning av inkomst av tjänst och kapital, om sökanden deklarerat och har f-skattsedel och om Skatteverket utfärdat kontrollavgifter till företaget.

Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl

Enligt 8 kapitlet 17 § alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller medföra särskild risk för människors hälsa, detta även om övriga krav som uppställs i alkohollagen är uppfyllda.

Alkohollagen är en skyddslagstiftning som finns till för att minska alkoholens skadeverkningar. Vid ansökan om serveringstillstånd skall därför alltid risken för olägenheter som kan uppstå beaktas.

I det fall Polismyndigheten avstyrker till en ansökan med hänvisning till att de bedömer att det finns en risk för ordnings- och säkerhetsproblem ska det anses föreligga sådana olägenheter som gör att serveringstillstånd inte kan beviljas. Det

samma gäller i det fall Miljöförvaltningen avstyrker ansökan med hänvisning till att det föreligger risk för närboendestörningar.

Om serveringsstället är beläget i direkt närhet till ungdomsverksamheter, till exempel skolor, fritidsgårdar och andra ställen som kan utgöra samlingsplatser för ungdomar, kan detta bedömas ligga till grund för att vägra serveringstillstånd på grund av risken för olägenheter.

Alkoholservering ska inte tillåtas vid evenemang med barn- eller ungdomsinriktning (ungdomar under 18 år).

Alkoholservering vid idrottsevenemang och på idrottsanläggningar ska tillåtas med stor återhållsamhet och får bedömas från fall till fall. Servering av alkoholdrycker och folköl ska inte tillåtas på läktarplats på idrottsanläggningar.

Verksamheter som inte ska medges serveringstillstånd är sexklubbar, arrangemang eller shower med naket inslag, till exempel striptease. Inte heller drogliberala rörelser eller spelklubbar ska medges serveringstillstånd.

Kommunens tillsynsverksamhet

Kommunens tillsynsansvar för områdena servering av alkoholdrycker och marknadsföring av alkoholdrycker framgår av 9 kap 2 och 3 § alkohollagen.

Kommunens tillsyn enligt alkohollagen bedrivs i huvudsak på tre olika sätt:

Förebyggande tillsyn är kommunens arbete med information och utbildning, exempelvis utbildning i Ansvarsfull alkoholservering. Syftet med den förebyggande tillsynen är att informera och göra tillståndshavaren uppmärksam på alkohollagens regler så att brister inte uppstår.

Inre tillsyn innebär att kommunen arbetar med att granska tillståndshavarna uppfyller alkohollagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet. Tillsynen sker exempelvis genom kontroll av restaurangernas marknadsföring i annonser och på internet, kontroll av restaurangrapporter, ekonomiska kontroller via kreditupplysningstjänster samt kontroller med hjälp av remissförfarande till andra myndigheter så som Polisen och Skatteverket.

Yttre tillsyn är då kommunen besöker serveringsställena under pågående verksamhet, framförallt på kvällar och nätter, för att kontrollera att verksamheten bedrivs enligt alkohollagens regler. Särskilt granskas ordning och nykterhet samt att inte underåriga serveras alkohol. Utöver detta så kontrolleras också bland annat marknadsföring, matutbud och kassahanteringen. Den yttre tillsynen kan även vara

samordnad med andra myndigheter, till exempel Polisen, Skatteverket, Miljöförvaltningen och Räddningstjänsten.

Kommunens tillsyn regleras i en av Arbetsmarknads- och socialnämnden antagen tillsynsplan.

Ansöknings- och tillsynsavgifter

Kommunen har enligt 8 kap 10 § alkohollagen rätt att ta ut avgifter för ansökan och tillsyn av den som har provsmaknings- eller serveringstillstånd. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprinciperna.

Ansökningsavgifterna är olika beroende på typ av ansökan. Tillsynsavgiften varierar beroende på omfattningen av serveringsställets alkoholförsäljning. Aktuella avgifter finns att ta del av på kommunens hemsida, www.trollhattan.se.

Riktlinjer vid servering

Serveringstider

Enligt 8 kap 19 § Alkohollagen är det kommunen som beslutar under vilka tider alkoholdrycker får serveras. Vid bestämmande av serveringstiden ska särskilt beaktas om serveringstiden kan medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller om den kan innebära särskild risk för människors hälsa. Alkohollagens normaltida för serveringstillstånd är mellan kl. 11.00 – 01.00. Serveringsstället ska vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

I Trollhättan ska inte tillstånd för alkoholserving beviljas före kl. 11.00. Inga serveringstider efter den så kallade normaltiden kl. 01.00 bör medges i sådana områden där risk för ordningsstörningar eller risk för närboendestörningar föreligger.

I särskilda områden av Trollhättan, som definieras i samråd med polismyndigheten, kan tillåtas en serveringstid fram till kl. 02.00 under perioden onsdagar till och med lördagar samt dagar före helgdagar. Polismyndighetens och miljöförvaltningens yttrande i frågor om serveringstid ska tillmätas stor betydelse.

För att minimera riskerna för närboendestörningar är normaltiden för servering på uteservering fram till kl. 00.00. Efter samråd med Polisen och Miljöförvaltningen kan dock tillståndshavare beviljas tillfälligt förlängd serveringstid på uteservering.

Ovanstående gäller både tillstånd till allmänheten och till slutna sällskap.

Ordning och nykterhet

Bestämmelser om försäljning och servering av alkoholdrycker finns i 3 kap och 8 kap alkohollagen.

Servering av alkoholdrycker ska bedrivas ansvarsfullt och präglas av måttfullhet, störningar på grund av oordning och onykterhet ska undvikas.

Kommunen kan besluta att servering av alkoholdrycker endast får ske genom bordsservering i hela eller delar av serveringslokalen, detta då det bedöms att risk för oordning och onykterhet kan anses föreligga.

Kommunen kan besluta att nya ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd beviljas med en prövotid på sex månader från beslutsdatum för att motverka risken för skadeverkningar av alkoholpolitisk art, till exempel att det finns en risk för ordningsstörningar och att serveringsstället blir en samlingsplats för ungdomar.

Uteserveringar

Enligt 8 kap 14 § första stycket alkohollagen ska ett serveringstillstånd avse ett visst avgränsat utrymme, exempelvis en uteservering som finns i anslutning till serveringsstället. Kommunen kan besluta om kortare serveringstider på en uteservering än inomhus, detta för att minimera risken för närboendestörningar. Det kan även villkoras tider för när uteserveringen måste vara utrymd.

I Trollhättan gäller normalt att alkoholservering på uteservering får pågå som längst fram till kl. 00.00. Serveringstiden på uteserveringar kan tillfälligt utökas, detta i samråd med Polisen och Miljöförvaltningen för att bedöma risken för närboendestörningar i det individuella fallet. Beslut om tillfällig utökning av serveringstiden sker då i normalfallet ett år i taget efter ansökan från tillståndshavaren.

En uteservering ska alltid vara väl avgränsad och ligga i anslutning till, eller i omedelbar närhet till själva serveringsstället. Uteserveringen ska vara möblerad med bord och stolar i skälig omfattning.

Alkoholservering på uteservering som är belägen på allmän platsmark får endast ske i det fall markupplåtelse beviljats för den aktuella ytan.

Det är av stor vikt att uteserveringen kan överblickas, antingen inifrån restaurangen eller av personal stationerad på uteserveringen.

Vid utformningen av uteserveringen ska Stadsbyggnadsförvaltningens aktuella policy för uteserveringar på offentlig plats följas, detta är särskilt betydelsefullt med tanke på tillgänglighet och framkomlighet för människor med olika typer av funktionshinder. Uteserveringar som är inbyggda med väggar och tak omfattas av rökförbudet.

Matutbud och köksutrustning

Enligt 8 kap 15 alkohollagen får stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten endast medges om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen, samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter. Efter kl. 23.00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare maträtter.

Tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten får meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. Detsamma gäller för servering till slutet sällskap.

Matservering är ett grundläggande krav för ett serveringstillstånd, det är viktigt att det serveras sådan mat som gästerna förväntas kunna beställa. Maten ska vara lagad eller tillredd, det vill säga på något sätt förädlats från råvaror.

Tillståndshavaren ska vid stadigvarande serveringstillstånd kunna tillhandahålla ett varierat utbud av maträtter, såväl förrätter, huvudrätter och efterrätter. Ett minimikrav är minst två förrätter, fem huvudrätter samt två efterrätter.

Efter kl. 23.00 kan utbudet begränsas till att gälla ett fåtal enklare rätter, till exempel kalla rätter eller rätter som värms i mikrovågsugn. Chips och nötter är inte att betrakta som en maträtt.

Gemensamt serveringsutrymme

I 8 kap 14 § andra stycket alkohollagen ges möjlighet för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Det innebär att ett särskilt tillstånd kan beviljas för att servera på samma yta. En förutsättning är att de som ansöker om detta har ett eget serveringstillstånd.

Behov av gemensamt serveringsutrymme kan gälla bland annat vid festivaler där flera tillståndshavare ska kunna ha möjlighet att nyttja en gemensam öppen yta inom

ett avgränsat område. En grundförutsättning är då att varje sökande har ett eget serveringstillstånd för sin verksamhet.

Handläggningstiden för en ansökan om gemensamt serveringsutrymme är cirka en månad.

Villkor vid meddelande av serveringstillstånd

Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer kan en kommun när den meddelar tillstånd också meddela olika slags villkor. Syftet är att motverka alkoholpolitiska skadeverkningar. Villkor kan endast meddelas vid beslut om tillstånd. Dit räknas också beslut om utökning av ett gällande tillstånd, till exempel förlängd serveringstid eller förändrade serveringsytor. Villkoren får inte vara generella utan behovet ska bedömas i varje enskilt fall.

Villkor till beslut om serveringstillstånd kan bland annat vara följande:

- Att förordnade ordningsvakter ska tjänstgöra vid serveringsstället.
- Att endast bordsservering av alkohol får ske.
- Att serveringspersonalen ska genomgå utbildning enligt utbildningsmetoden "Ansvarsfull alkoholserving".

Tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten och slutna sällskap

Enligt 8 kap 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle.

Med tillfälligt tillstånd avses inte en regelbundet återkommande verksamhet.

Alkoholservingen ska vara en del i större evenemang och det görs en samlad bedömning av verksamhetens inriktning och målgruppens ålderskategori.

Tillredd mat bestående av minst tre maträtter ska erbjudas vid i samband med alkoholservingen.

Handläggningstiden för en ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten är ca en månad.

För slutna sällskap gäller att tillfälliga tillstånd endast beviljas vid max sex tillfällen per kalenderhalvår. Mat ska alltid kunna tillhandahållas. Med ett slutet sällskap menas att det är en begränsad krets av personer med någon form av gemensamt intresse. Personkretsen som ska delta måste vara känd minst ett dygn innan tillställningen. En

tillställning som kräver tillstånd enligt ordningslagen är inte att betrakta som ett slutet sällskap.

Handläggningstiden för en ansökan om tillstånd till slutna sällskap är ca 14 dagar under förutsättning att sökanden avlagt ett godkänt kunskapsprov.

Kontakt

Ytterligare information om serveringstillstånd finns tillgänglig på Trollhättans Stads hemsida, www.trollhattan.se, samt genom kontakt med alkoholhandläggaren som nås på telefon 0520 – 49 50 00 (växel).

Trollhättans Stad
Arbetsmarknads- och socialnämnden